

P6_TA(2005)0211

Üleeuroopalised energiavõrgud *I**

Euroopa Parlamendi õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ning otsuste 96/391/EÜ ja nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (KOM(2003)0742 – C5-0064/2004 – 2003/0297(COD))

(Kaasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2003)0742)¹;
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artiklit 156 vastavalt millele komisjon Euroopa Parlamendile ettepaneku esitas (C5-0064/2004);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
 - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ning majandus- ja rahanduskomisjoni, keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni ja transpordi- ja turismikomisjoni arvamusi (A6-0134/2005),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil asi uuesti Euroopa Parlamenti saata, kui ta kavatseb ettepanekut oluliselt muuta või seda teise tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

¹ ELTs seni avaldamata.

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 7. juunil 2005 eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr..../2005/EÜ üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste kehtestamise ning otsuste 96/391/EÜ ja nr 1229/2003/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 156,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust¹

pärast konsulteerimist regioonide komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras²,

ning arvestades järgmist:

- (1) Pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta otsuse nr 1229/2003/EÜ üleeuroopaliste energiavõrkude suuniste *kehtestamise kohta*³ vastuvõtmist on ilmnenud vajadus lõimida ühinejariigid täielikult nende suunistega ja vajadusel täiendavalt kohandada neid suuniseid Euroopa Liidu uue lähendamispoliitikaga.

¹ ELT C 241, 28.9.2004, lk 17.

² Euroopa Parlamendi 7. juuni 2005. aasta seisukoht.

³ ELT L 176, 15.7.2003, lk 11.

- (2) Uued prioriteedid tulenevad avatuma ja konkurentsivõimelisema energia siseturu loomisest seetõttu, et on kohaldatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/54/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu *ühiseeskirju*¹ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/55/EÜ maagaasi siseturu ühiseeskirjade *kohta*². Need prioriteedid järgivad märtsis 2001 Stockholmis kohtunud Euroopa Ülemkogu otsuseid energiaturu toimimiseks vajalike infrastruktuuride arendamise kohta. Säästva arengu poliitika elluviimisele kaasaaitamiseks tuleks eriti teha pingutusi, et kasutada rohkem taastuvaid energiaallikaid. See tuleks saavutada turu normaalsele tasakaalule ebaproportsionaalseid häireid põhjustamata. ***Samuti tuleb täiel määral arvesse võtta ühise transpordipoliitika eesmärgi, eriti võimalust vähendada maanteedransporti tänu maagaasi ja olefiinide transportimisele gaasijuhtmete abil.***
- (3) ***Käesoleva otsuse eesmärk on liikuda lähemale Euroopa Ülemkogu Barcelona kohtumisel kinnitatud eesmärgile, mis sätestab, et liikmesriikidevaheline elektrivõrkude vastastikuse sidumise tase peab ulatuma 10%-ni vastavas liikmesriigis paigaldatud tootmisvõimsusest, ja parandada seeläbi elektrivõrkude usaldusväärsust ja terviklikkust, tagada tarnekindlus ja siseturu toimimine.***
- (4) Energiainfrastruktuuri ehitamine ja hooldamine peaks üldiselt alluma turupõhimõtetele. See on samuti kooskõlas energia siseturu väljakujundamise ja konkurentsivõimelisema energia siseturu loomine. Ühenduse rahaline abi ehitamisele ja hooldusele peaks seetõttu ***jääma erandlikuks***. Kõnealused erandid peaksid olema nõuetekohaselt põhjendatud.
- (5) Energiainfrastruktuuri tuleks ehitada ja hooldada nii, et energia siseturg toimiks tõhusalt, ***pidades samas kinni huvitatud isikutega konsulteerimise menetlusest***, ega kaldutaks kõrvale strateegilise ja vajaduse korral universaalteenuse osutamise kriteeriumidest ***ega avaliku teenuse osutamise kohustusest***.

¹ ELT L 176, 15.7.2003, lk 37. Direktiivi on muudetud nõukogu direktiiviga 2004/85/EÜ (ELT L 236, 7.7.2004, lk 10).

² ELT L 176, 15.7.2003, lk 57.

- (6) Üleeuroopaliste energiavõrkude prioriteetidid tulenevad samuti üleeuroopaliste energiavõrkude kasvavast tähtsusest seoses ühenduse energiatarnete tagamise ja mitmekesistamise, *uute liikmesriikide ja* kandidaatriikide energiavõrkude liitmise ning elektrivõrkude kooskõlastatud toimimise tagamisega ühenduses ja naaberriikides, *pärast asjaomaste liikmesriikidega konsulteerimist*. Euroopa Liidu naaberriikidel on liidu energiapoliitikas tõepoolest oluline koht. Nad täidavad suure osa ELi maagaasinõudlusest, on võtmepartnerid primaarenergia transiidis ELi ning muutuvad järjest olulisemateks tegutsejateks ühenduse gaasi ja elektrienergia siseturul.
- (7) Üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud projektide hulgas tuleb esile tuua esmatähtsaid projekte, mis on väga tähtsad energia siseturu toimimiseks või energiavarustuse kindluseks. Lisaks tuleb kõige tähtsamate projektide kohta koostada Euroopa huvi deklaratsioon, samuti vajadusel rakendada tõhustatud koostööd.
- (8) Üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud ühist huvi pakkuvate projektide väljaselgitamise kord peaks kindlustama nõukogu 18. septembri 1995. aasta määruse (EÜ) nr 2236/95, millega kehtestatakse ühenduse rahalise abi andmise üldeeskirjad üleeuroopaliste võrkude valdkonnas,¹ harmooniline täitmine. Selle korra kohandamiseks tuleks tegutseda kahes järgus: esimeses järgus määratakse kindlaks väiksem hulk vastavate projektide väljaselgitamise kriteeriume ning teises järgus kirjeldatakse projekte üksikasjalikult, mida nimetatakse spetsifikatsioonideks.
- (9) Kuna projektide spetsifikatsioonid võivad muutuda, on need soovituslikud. Komisjonil peaks seega olema õigus neid jätkuvalt ajakohastada. Kuna projektidel võivad olla märkimisväärsed poliitilised, *keskkonnaalased* ja majanduslikud tagajärjed, on võimalikku ühenduse toetust väärivate projektide kindlaksmääramisel tähtis leida sobiv tasakaal õigusliku järelevalve ja paindlikkuse vahel.

¹ EÜT L 228, 23.9.1995, lk 1. Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 807/2004 (ELT L 143, 30.4.2004, lk 46).

- (10) Mõnede esmatähtsate projektide, esmatähtsate projektide osade või esmatähtsate projektide rühmade puhul peaks olema võimalik parandada nende ettevalmistamist ja rakendamist, luues kogu kõnealuste esmatähtsate projektide kestel töötava, ühenduse osalusega koordineerimismeeskonna. Komisjonil peaks seega olema õigus määrata sellis(t)ele projekti(de)le Euroopa koordinaator, et ergutada koostööd kasutajate ja ettevõtjate vahel ning kindlustada vajalik järelevalve ühenduse teavitamiseks edusammudest.
- (11) Tuleb luua soodsam pinnas üleeuroopaliste energiavõrkude arendamisele **ja rajamisele**, seda peamiselt stiimulite pakkumisega tehniliseks koostööks **elektri- ja gaasitarneüsteemide toimimise ja kontrollimise** eest vastutavate üksuste vahel, lihtsustades võrguprojektide kinnitamiseks nõutavaid menetlusi liikmesriikides, et vähendada viivitusi, ning kasutades vajadusel ühenduse vastavaid фонде, rahastamisvahendeid ja -programme võrguprojektide jaoks. **Euroopa Liit peaks toetama liikmesriikides sellel eesmärgil võetud meetmeid.**
- (12) **Kuna üleeuroopalistele energiavõrkudele eraldatud ühenduse eelarve on suhteliselt tagasihoidlik ja põhiliselt ettenähtud teostatavusuuringute rahastamiseks, peaks energiavõrkude vastastikust sidumist, eriti juhul, kui tegemist on piirkondadevahelise ühendusega, rahastatama vajadusel ühenduse struktuurifondidest, rahastamisprogrammidest ja -vahenditest.**
- (13) Ühist huvi pakkuvate projektide, nende spetsifikatsioonide ja esmatähtsate projektide **ning eelkõige Euroopa huvides olevate projektide** kindlaksmääramine ei tohiks mõjutada projektide ega kavade või programmide keskkonnamõju hindamise tulemusi.
- (14) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise kord¹.
- (15) Komisjon peaks koostama korrapärase aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta.
- (16) Kuna käesolev otsus hõlmab sama objekti ja reguleerimisala nagu nõukogu 28. märtsi 1996. aasta määrus 96/391/EÜ, millega nähakse ette meetmed soodsamate tingimuste loomiseks üleeuroopaliste energiasektori võrkude arendamisel², ja otsus nr 1229/2003/EÜ, tuleks mõlemad nimetatud otsused tühistada,

¹ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

² EÜT L 161, 29.6.1996, lk 154.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1 Objekt

Käesoleva otsusega määratakse kindlaks ühenduse meetmete olemus ja ulatus üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud suuniste kehtestamisel. Selles sätestatakse suunised, mis hõlmavad üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud ühenduse tegevuse eesmärgi, prioriteete ja üldsuundi. Nende suunistega määratakse üleeuroopaliste elektri- ja maagaasivõrkude suhtes kindlaks ühist huvi pakkuvad projektid ***ja*** esmatähtsad projektid, ***kaasaarvatud Euroopa huvides olevad projektid.***

Artikkel 2 Reguleerimisala

Käesolevat otsust kohaldatakse:

- 1) elektrivõrkude puhul:
 - a) kõikide kõrgepingeliinide (v.a jaotusvõrkude liinid) ning veealuste ühenduste suhtes tingimusel, et asjakohast infrastruktuuri kasutatakse piirkondade- või riikidevaheliseks ülekandeks/ühendamiseks;
 - b) kõikide asjakohase süsteemi nõuetekohaseks tööks vajalike seadmete ja rajatiste, sealhulgas turva-, seire- ja juhtimissüsteemide suhtes;
- 2) gaasivõrkude puhul (kus transporditakse maagaasi või olefiingaase):
 - a) kõrgrõhu-gaasijuhtmete suhtes (v.a jaotusvõrkude juhtmed), mis võimaldavad varustada ühenduse piirkondi sise- või välisallikatest;
 - b) eespool nimetatud kõrgrõhu-gaasijuhtmetega ühendatud maa-aluste gaasihoidlate suhtes;
 - c) veeldatud maagaasi vastuvõtu-, ladustamis- ja taasgaasistamisrajatiste suhtes, samuti veeldatud maagaasi tankerite suhtes, pidades silmas tarnitavaid koguseid;

- d) kõikide asjakohase süsteemi nõuetekohaseks tööks vajalike seadmete ja rajatiste, sealhulgas turva-, seire- ja juhtimissüsteemide suhtes.

Artikkel 3 Eesmärgid

Ühendus edendab kehtivate ühenduse õigusaktide kohaselt üleeuroopaliste energiavõrkude vastastikust sidumist, koostalitlusvõimet ja arengut ning juurdepääsu nendele võrkudele, et:

- a) võimaldada siseturu tõhusat toimimist **ja arengut** üldiselt ning eelkõige energia siseturu tõhusat toimimist, soodustades samas energia **ratsionaalset tootmist**, transporti, jaotamist ja kasutamist ning taastuvate energiaallikate arendamist, et alandada energia hinda tarbijatele ning aidata kaasa energiaallikate mitmekesistamisele;
- b) soodustada ühenduse ebasoodsamate piirkondade ja saarte arengut ja vähendada nende isoleeritust, aidates nii tugevdada sotsiaalset ja majanduslikku ühtekuuluvust;
- c) parandada energiaga varustamise kindlust, eelkõige tugevdades energiasektoris suhteid kolmandate riikidega kõige asjaomaste poolte huvi alusel, eelkõige energiaharta lepingu ning ühenduse sõlmitud koostöölepingute raames;
- d) **tugevdada** säästvat arengut **ja keskkonnakaitset**, eelkõige **koostootmise, energiatõhususe, energiateenuste ja taastuva energia osas, ning** vähendades energia transpordi ja ülekandega seotud **sotsiaalseid ja** keskkonnohte.

Artikkel 4 Tegevusprioriteedid

Ühenduse tegevusprioriteedid seoses üleeuroopaliste energiavõrkudega peavad olema kooskõlas säästva arenguga ning on järgmised:

- 1) nii elektri- kui ka gaasivõrkude alal, **eelkõige olefingasivõrkude puhul**:

- a) energiavõrkude kohandamine ja arendamine, et toetada energia siseturu toimimist ja eelkõige lahendada (eriti riikidevaheliste) kitsaskohtade, ülekoormuse ja puuduvate ühenduste probleem, võttes arvesse elektri ja gaasi siseturu toimimisest ning Euroopa Ühenduse laienemisest tulenevaid vajadusi;
 - b) energiavõrkude rajamine saartel, isoleeritud, äärepoolsetes ja äärepoolseimates piirkondades, toetades seejuures energiaallikate mitmekesistamist ja taastuvate energiaallikate kasutamist, vajaduse korral koos nende võrkude ühendamisega.
- 2) elektrivõrkude alal:
- a) võrkude kohandamine ja arendamine taastuva energia tootmise võrku integreerimise või sellega ühendamise hõlbustamiseks;
 - b) Euroopa Ühenduses olevate elektrivõrkude koostalitlusvõime tagamine ühinejariikide ning muude Euroopa ning Vahemere ja Musta mere piirkonna riikide elektrivõrkudega.
- 3) gaasivõrkude alal:
- a) maagaasivõrkude arendamine, et rahuldada ühenduse maagaasi tarbimise vajadusi ja kontrollida tema maagaasi tarnesüsteeme;
 - b) ühenduse maagaasivõrkude koostalitlusvõime kolmandate Euroopa ning Vahemere, Musta mere ja Kaspia mere, samuti Lähis-Ida ja Päris lahe piirkonna riikide maagaasivõrkudega ning maagaasi tarneallikate ja edastusteede mitmekesistamise tagamine;
 - c) olefiingaasivõrkude arendamine ja integreerimine, et rahuldada ühenduse tööstuse olefiingaasi tarbimise vajadusi.

Artikkel 5 Tegevussuunad

Ühenduse üldised tegevussuunad üleeuroopaliste energiavõrkude alal on järgmised:

- a) ühist huvi pakkuvate **ja esmatähtsate** projektide, sealhulgas **Euroopa huvides olevate** projektide kindlaksmääramine;
- b) kõnealuste võrkude arenguks soodsamate tingimuste loomine.

Artikkel 6 Ühist huvi pakkuvate projektide kriteeriumid

1. Ühist huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramise, muudatuste, spetsifikatsioonide või ajakohastamistootluste üle otsustamisel kohaldatakse järgmisi üldkriteeriume:

- a) projekt kuulub artikli 2 reguleerimisalasse;
- b) projekt on kooskõlas artiklis 3 sätestatud eesmärkidega ja kuulub artiklis 4 nimetatud tegevusprioriteetide hulka;
- c) projekt on potentsiaalselt majanduslikult elujõuline.

Majandusliku elujõulisuse hindamine põhineb kulude-tulude analüüsil, mille puhul arvestatakse kõiki kulusid ja tulusid, kaasa arvatud keskmise tähtajaga ja/või pikaajalisi kulusid ja tulusid, mis on seotud **kõikide keskkonnaalaste kõrvalmõjudega ja muude** keskkonnaaspektide, tarnekindluse ning majandusliku ja sotsiaalse ühtekuuluvuse parandamisega. Ühist huvi pakkuvate projektide puhul, mis on seotud mõne liikmesriigi territooriumiga, on nõutav kõnealuse liikmesriigi heakskiit.

2. Lisakriteeriumid ühist huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramiseks on esitatud II lisas.

Iga muudatus ühist huvi pakkuva projekti II lisas esitatud lisakriteeriumides otsustatakse asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaselt.

3. Üksnes III lisas loetletud projektid võivad saada määruse (EÜ) nr 2236/95 alusel antavat ühenduse rahalist abi. Need projektid peavad vastama lõikes 1 ja II lisas viidatud kriteeriumidele.

4. Projektide soovituslikud spetsifikatsioonid, mis sisaldavad projektide üksikasjalikke kirjeldusi ja vajaduse korral nende geograafilisi kirjeldusi, on esitatud III lisas. Kõnealuseid spetsifikatsioone ajakohastatakse artikli 14 lõikes 2 sätestatud korras. Ajakohastamine on üksnes tehnilist laadi ja peab piirduma projekti tehniliste muudatuste või kindlaksmääratud marsruudi mõne lõigu muudatuste või projekti asukoha kohandamisega vähesel määral.

5. Liikmesriigid võtavad kõik meetmed, mida nad peavad vajalikuks ühist huvi pakkuvate projektide soodustamiseks ja kiirendamiseks ning viivituste minimeerimiseks, järgides seejuures ühenduse õigusakte ning rahvusvahelisi keskkonnakonventsioone. Eelkõige täidetakse kiiresti vajalikud loamenetlused.

6. Kui osa ühist huvi pakkuvast projektist paikneb kolmandate riikide territooriumil, võib komisjon pärast asjaomasete liikmesriikidega konsulteerimist ning kui see on ühenduse ja nimetatud kolmandate riikide vaheliste kokkulepete rakendamise raames võimalik ning vastavalt energiaharta lepingu sätetele, mis käsitlevad lepingu poolteks olevaid kolmandaid riike, teha ettepanekuid, et ka asjaomane kolmas riik tunnustaks projekti vastastikku huvitavaks, et soodustada selle elluviimist.

Artikkel 7 Esmatähtsad projektid

1. Need ühist huvi pakkuvad projektid, mis on nimetatud I lisas, on määruse (EÜ) nr 2236/95 alusel antava ühenduse rahalise abi saamisel esmatähtsad.

I lisas tehtavad muudatused otsustatakse asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaselt.

2. Asjaomased liikmesriigid ja komisjon püüavad kumbki oma pädevuse piires edendada esmatähtsate projektide, eriti riikidevaheliste projektide elluviimist.

Piiriüleste investeerimisprojektide puhul võtavad liikmesriigid vajalikke meetmeid, et riiklike loa andmise menetluste raames võtaksid pädevad ametivõimud määrava kriteeriumina arvesse asjaolu, et antud projekt suudab suurendada kahe või enama liikmesriigi võrkude vastastikust seotust ja seega Euroopa tarnekindlust.

3. Esmatähtsad projektid on kooskõlas säästva arenguga ja vastavad järgmistele kriteeriumidele:

- a) neil on oluline mõju siseturu konkurentsivõimelisele toimimisele ja/või;
- b) need tugevdavad ühenduse tarnekindlust ***ja/või***;
- c) ***nendega kaasneb taastuvenergia, energiatõhususteenuste või koostootmise kasutamise suurenemine.***

Artikkel 8

Euroopa huvides olevad projektid

1. Teatud hulk piiriülese iseloomuga projekte, mis vastavad artiklis 7 nimetatud *prioriteetide telgedele* või millel on märkimisväärne mõju piiriülesele ülekandevõimsusele, tunnistatakse Euroopa huvides olevateks. Need projektid on nimetatud ***I lisas***.

2. Kui liikmesriigid esitavad Ühtekuuluvusfondi rahastatavaid projekte vastavalt nõukogu 16. mai 1994. aasta määruse (EÜ) nr 1164/94, millega asutatakse ühtekuuluvusfond artiklile 10¹, omistavad nad sobiva prioriteetsuse Euroopa tasandi huvi pakkuvaks kuulutatud projektidele.

3. Kui liikmesriigid esitavad üleeuroopaliste võrkude eelarvest rahastatavaid projekte vastavalt määruse (EÜ) nr 2236/95 artiklile 10 omistavad nad sobiva prioriteetsuse Euroopa huvides olevateks tunnistatud projektidele.

¹ EÜT L 130, 25.5.1994, lk 1. Määrust on viimati muudetud 2003. aasta ühinemisaktiga.

4. Kui liikmesriigid esitavad struktuurifondidest rahastatavaid projekte vastavalt nõukogu 21. juuni 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1260/1999, millega nähakse ette üldsätted struktuurifondide kohta¹ omistavad nad sobiva prioriteetsuse Euroopa huvides olevateks tunnistatud projektidele.

5. Komisjon tagab, et kui ühinemiseelsest struktuuripoliitika rahastamisvahendist abi saavad riigid esitavad sellest vahendist rahastatavaid projekte vastavalt nõukogu 21. juuni 1999. aasta määruse (EÜ) nr 1267/1999, millega luuakse ühinemiseelse struktuuripoliitika rahastamisvahend² artiklitele 2 ja 7, omistavad nad sobiva prioriteetsuse Euroopa huvides olevateks tunnistatud projektidele.

6. Kui tööde alustamine mõne Euroopa huvides olevaks tunnistatud projekti raames viibib või võib oluliselt viibida, palub komisjon asjaomastel liikmesriikidel esitada selle viibimise põhjused kolme kuu jooksul.

Olles asjaomaste liikmesriikide vastuse kätte saanud ja läbi vaadanud, võib komisjon otsustada, et projekt pole enam Euroopa huvides olevaks tunnistatud, järgides seejuures proportsionaalsuse põhimõtet.

7. Viis aastat pärast Euroopa huvides olevaks tunnistatud projekti raames tehtud tööde või ühe töödelõigu lõpuleviimist hindavad asjaomased liikmesriigid selle sotsiaal-majanduslikku ja keskkonnamõju, kaasa arvatud selle mõju liikmesriikidevahelisele kaubavahetusele, territoriaalsele ühtekuuluvusele ja säästvale arengule.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni selle hindamise tulemustest.

8. Kui mõni projekt tunnistatakse Euroopa huvides olevaks, **korraldavad** asjaomased liikmesriigid, **selleks et tagada loa andmise menetluste läbiviimine mõistliku aja jooksul, vajadusel** iga kõnesoleva töödelõigu puhul **loa väljastamisele** eelneva **keskkonna- ja sotsiaalmajanduslike mõjude** hindamise ning avalikkusega konsulteerimise.

¹ EÜT L 161, 26.6.1999, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 173/2005 (ELT L 29, 2.2.2005, lk 3).

² EÜT L 161, 26.6.1999, lk 73. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 2257/2004 (ELT L 389, 30.12.2004, lk 1).

9. Kui Euroopa huvides olevaks tunnistatud projekt sisaldab tehnilisest ja rahalisest seisukohast jagamatut piiriülest töödelõiku, korraldavad kaks asjaomast liikmesriiki riikidevahelise uurimise, eesmärgiga seda piiriülest töödelõiku enne projekti kinnitamist hinnata ja avalikkusega konsulteerida.

10. Lõigetes 8 ja 9 kirjeldatud koordineeritud või riikidevahelise uurimise menetlusi kohaldatakse ilma, et see piiraks ühenduse õigusaktidest tulenevaid kohustusi keskkonnakaitse valdkonnas, eelkõige keskkonnamõjude hindamise osas.

Asjaomased liikmesriigid teavitavad komisjoni nende koordineeritud või riikidevahelise uurimise menetluste alustamisest ja tulemustest.

Artikkel 9

Euroopa huvides olevaks tunnistatud projektide teostamine

1. Euroopa huvides olevad projektid teostatakse kiiresti.

Hiljemalt ... **esitavad* liikmesriigid komisjonile nende projektide elluviimise ajakava, milles täpsustatakse:

- a) projekti kavandamise heakskiitmise planeeritav aeg,
- b) teostatavuse uurimise ja väljatöötamise etappide ajakava,
- c) projekti *väljaehitamise ajakava*,
- d) projekti käikulaskmise aeg.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile aastaaruanded lõikes 1 osutatud projektide elluviimisel tehtud edusammude kohta.

* *Kuus kuud pärast käesoleva otsuse jõustumist.*

Kui edusammud on aeglasemad kui komisjonile esitatud ajakavas ette nähtud, peavad liikmesriigid esitama komisjonile muudetud kava.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada Euroopa huvides olevatele projektidele lubade andmise menetlus oleks tõhus ega kulgeks tarbetute viivitustega.

Artikkel 10 Euroopa koordinaator

1. *Projektide puhul, mille elluviimisega tekib raskusi* võib komisjon ***kokkuleppel asjassepuutuvate liikmesriikidega ja pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist*** nimetada Euroopa koordinaatori.

Euroopa koordinaator tegutseb komisjoni nimel ja ülesandel. Euroopa koordinaator vastutab ainult ühe esmatähtsa projekti või esmatähtsa projekti ühe osa eest. Vajadusel võib Euroopa koordinaatori volitusi laiendada teistele seotud esmatähtsatele projektidele.

2. Euroopa koordinaator valitakse vastavalt sellele, kuidas ta tunneb Euroopa institutsioone ja küsimusi, mis on seotud suurte projektide rahastamise ning hindamisega tehnilisest, rahanduslikust, sotsiaal-majanduslikust ja keskkonna seisukohast.

3. Euroopa koordinaatori nimetamise otsuses täpsustatakse tema ülesannete täitmise viisid.

4. Euroopa koordinaator:

- a) edendab projektide hindamise ühtsete meetodite kasutamist, nõustab projektide elluviijaid projektide rahastamisel ning esitab vajadusel arvamuse võrkude toimimisega seotud küsimustes;
- b) esitab igal aastal komisjonile aruande, mis käsitleb tema vastutusalasse kuuluva(te) projekti(de) elluviimisel tehtud edusamme, muudatusi eeskirjades või muid arengusuundi, mis võivad mõjutada projekti(de) iseloomu, samuti võimalikke raskusi ja takistusi, mis võivad tuua kaasa olulise viivituse;

c) edendab dialoogi operaatorite, kasutajate, piirkondlike ja kohalike ametiasutuste ning kodanikuühiskonna esindajatega, et õppida paremini tundma ülekandeteenuste vajadusi, piiranguid ja samuti nende teenuste parameetreid, mida on tarvis asjaomase infrastruktuuri kasutamise optimeerimiseks.

5. Asjaomased liikmesriigid teevad Euroopa koordinaatoriga koostööd ning annavad talle teavet, mis on vajalik lõikes 4 osutatud ülesannete täitmiseks.

6. Vaadates läbi ühenduse finantsabi taotlusi, mis käsitlevad projekte või projektide rühmi, mille koordineerimiseks koordinaator nimetati, võib komisjon küsida Euroopa koordinaatori arvamust.

7. *Asjatu halduskoormuse vältimiseks peaks koordineerimise tase olema proportsionaalne projekti maksumusega.*

Artikkel 11 Soodsam keskkond

1. Üleeuroopaliste energiavõrkude arengule ja nende koostalitlusvõimele soodsama keskkonna loomisele kaasaaitamiseks ***võtab ühendus arvesse jõupingutusi, mida liikmesriigid selle eesmärgi saavutamiseks on teinud, ja*** omistab suurima tähtsuse järgmistele meetmetele ning edendab neid vajalikul määral:

- a) tehniline koostöö üleeuroopaliste energiavõrkude eest vastutavate üksuste vahel, eelkõige II lisa punktides 1, 2 ja 7 märgitud ühenduste nõuetekohase toimimiseks;
- b) üleeuroopaliste energiavõrkudega seotud projektide kinnitamismenetluste lihtsustamine viivituste vältimiseks;
- c) abi ühenduse fondidest, vahenditest ja rahastamisprogrammidest toetust saavatele ühist huvi pakkuvatele projektidele.

2. Komisjon teeb tihedas koostöös asjaomaste liikmesriikidega algatusi lõikes 1 nimetatud tegevuste koordineerimise edendamiseks.
3. Lõike 1 punktides a ja b osutatud tegevuste elluviimiseks vajalikud meetmed otsustab komisjon vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud menetlusele.

Artikkel 12

Mõju konkurentsile *ja varustuskindlusele*

Projektide kaalumisel võetakse arvesse nende mõju konkurentsile ***ja varustuskindlusele***. Toetatakse erarahastamist või asjaomaste ettevõtjate korraldatud rahastamist, järgides sealjuures konkurentsi- ja muid ELi reegleid. Kooskõlas asutamislepingu sätetega välditakse turul tegutsevate ettevõtjate vahelise konkurentsi moonutamist.

Artikkel 13

Piirangud

1. Käesolev otsus ei piira liikmesriikide ega ühenduse võetud finantskohustusi.
2. Käesolev otsus ei mõjuta projektide keskkonnamõju hinnangu tulemusi ega selliste kavade või programmide keskkonnamõju hinnangu tulemusi, milles määratakse kindlaks tulevane raamistik selliste projektide lubamiseks. Kui ühenduse asjaomased õigusnormid nõuavad keskkonnamõju hindamist, võetakse sellise hinnangu tulemusi arvesse enne, kui ühenduse asjaomaste õigusnormide kohaselt tehakse otsus projekti elluviimise kohta.

Artikkel 14

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatut.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 15 Aruanne

Komisjon koostab iga kahe aasta järel käesoleva otsuse rakendamise kohta aruande ning esitab selle Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regioonide komiteele.

Kõnealuses aruandes pööratakse tähelepanu II lisa punktides 1, 2 ja 7 märgitud riikidevahelisi ühendusi käsitlevate esmatähtsate projektide rakendamisele ja käigule, samuti nende rahastamistingimustele, eelkõige seoses ühenduse rahalise abiga.

Artikkel 16 Kehtetuks tunnistamine

Otsus 96/391/EÜ ja *otsus* nr 1229/2003/EÜ tunnistatakse kehtetuks.

Artikkel 17 Jõustumine

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 18 Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

ÜLEEUROOPALISED ENERGIAVÕRGUD

Artiklites 7 ja 8 määratletud *esmatähtsate projektide*,
sh. Euroopa huvides olevate projektide teljed

Esmatähtsad, sh Euroopa huvides olevad projektid, mida igal prioriteetidel teljel on silmas peetud, on järgmised:

ELEKTRIVÕRGUD

- EL.1. Prantsusmaa – Belgia – Madalmaad – Saksamaa:
elektrivõrgu ülekandevõimsuse suurendamine, et lahendada läbi Beneluxi maade kulgeva elektrivoo ülekoormus.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Avelin'i (FR) - Avelgemi (BE) liin
Moulaine'i (FR) - Aubange'i (BE) liin
- EL.2. Itaalia piirialad Prantsusmaa, Austria, Sloveenia ja Šveitsiga:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Lienzi (AT) – Cordignano (IT) liin
Uus ühendus Itaalia ja Sloveenia võrkude vastastikuseks sidumiseks
Lääne-Udine (IT) – Okroglo (SL)
S. Fiorano (IT) – Nave (IT) – Gorlago (IT) liin
Põhja-Venezia (IT) – Cordignano (IT) liin
St. Peteri (AT) – Tauerni (AT) liin
Südburgenlandi (AT) – Kainachtali (AT) liin
Austria ja Itaalia võrkude vastastikune sidumine (Thaur-Brixen) Brenneri raudteetunneli kaudu
- EL.3. Prantsusmaa – Hispaania – Portugal:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine kõnealuste riikide vahel ja Pürenee poolsaarel ning võrguarendus saarte piirkonnas.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Sentmenati (ES) - Becanó (ES) - Baixasi (FR) liin
Valdigemi (PT) – Douro Internacional (PT) – Aldeadávila (ES) liin ja Douro Internacionali rajatised

- EL.4. Kreeka – Balkani riigid – UCTE-süsteem:
elektriinfrastruktuuri arendamine Kreeka ühendamiseks UCTE-süsteemiga ja Kagu-Euroopa elektrituru loomiseks
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Philippi (EL) - Hamidabadi (TR) liin
- EL.5. Ühendkuningriik – Mandri-Euroopa ja Põhja-Euroopa:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise loomine või suurendamine ning avamere tuuleenergia võimalik liitmine nendega.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Inglismaa (UK) ja Madalmaade veealune kaabel
- EL.6. Iirimaa – Ühendkuningriik
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine ning avamere tuuleenergia võimalik liitmine nendega.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Iirimaa – Walesi (UK) veealune kaabel
- EL.7. Taani – Saksamaa – Läänemere ring (kaasa arvatud Norra – Rootsi – Soome – Taani – Saksamaa – Poola – Balti riigid – Venemaa):
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine ning avamere tuuleenergia võimalik liitmine nendega.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Kassø (DK) – Hamburg/Dollerni (DE) liin
Hamburg/Krümmeli (DE) – Schwerini (DE) liin
Kassø (DK) – Revsingi (DK) – Tjele liin
Lääne-Hassingi (DK) – Trige (DK) liin
Skagerrak 4 (DK) – (NO) veealune kaabel
Ühendus Poola ja Leedu vahel, sh Poola elektrivõrgu tugevdamine ja PL–DE suuna ülekandevõimsuse suurendamine, mis on vajalik energia siseturul osalemiseks.
Soome ja Eesti veealune kaabel (Estlink)
Soome ja Rootsi veealune kaabel Fennoscan
Halle/Saale (DE) – Schweinfurt (DE)

- EL.8. Saksamaa – Poola – Tšehhi – Slovakkia – Austria – Ungari – Sloveenia:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Neuenhageni (DE) – Vierradeni (DE) – Krajniki (PL) liin
Dürnröhri (AT) – Slavetice (CZ) liin
Uus ühendus Saksa ja Poola võrkude vastastikuseks sidumiseks
Veľké Kapušany (SK) - Lemešany (SK) – Moldava (SK) – Sajoivanka (HU)
Gabčíkovo (SK) - Veľký Ďur (SK)
Stupava (SK) – Edela-Viini (AT)
- EL.9. Vahemere-äärsed liikmesriigid – Vahemere elektriring:
elektrivõrkude vastastikuse sidumise suurendamine Vahemere-äärsete
liikmesriikide ja Maroko – Alžeeria – Tuneesia – Liibüa – Egiptuse – Lähis-Ida
riikide – Türgi vahel.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Elektriühendus Tuneesia ja Itaalia vahel

GAASIVÕRGUD

- NG.1. Ühendkuningriik – Mandri-Euroopa põhjaosa, kaasa arvatud Madalmaad, ***Belgia*** –
Taani, ***Rootsi*** ja Saksamaa – Poola – Leedu – Läti – Eesti – Soome – Venemaa:
Gaasijuhtmed, mis ühendavad mõningaid Euroopa peamisi gaasileiukohti ning
millega paraneks gaasivõrkude koostalitlusvõime ja tõuseks tarnekindlus, kaasa
arvatud Põhja-Transgazi ja Jamali – Euroopa maagaasijuhtmed, gaasivõrkude
võimsuse suurendamine ja uute gaasijuhtmete rajamine Saksamaal, Taanis ja
Rootsis ning nimetatud riikide vahel, ning kaasa arvatud gaasivõrkude võimsuse
suurendamine ja uute gaasijuhtmete rajamine Poolas, Tšehhi Vabariigis,
Slovakkias, Saksamaal ja Austrias ning nimetatud riikide vahel.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Põhja-Transgasi gaasijuhe
Jamali – Euroopa gaasijuhe
Taanit, Rootsit ja Saksamaad ühendav maagaasijuhe
Transiidimahtude suurendamine teljel Saksamaa – Belgia – Ühendkuningriik

- NG.2. Alžeeria – Hispaania – Itaalia – Prantsusmaa – Mandri-Euroopa põhjaosa: uute maagaasijuhtmete rajamine Alžeerias Hispaaniasse, Prantsusmaale ja Itaaliasse ning võimsuse suurendamine Hispaania, Prantsusmaa ja Itaalia võrkudes ning nende vahel.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Alžeeria – Tuneesia – Itaalia gaasijuhe
Alžeeria – Itaalia gaasijuhe Sardiinia ja Korsika kaudu harujuhtmega Prantsusmaale
Medgasi gaasijuhe Alžeeria – Hispaania – Prantsusmaa – Mandri-Euroopa
- NG.3. Kaspia mere riigid – Lähis-Ida – Euroopa Liit: uued maagaasijuhtmete võrgud uutest leiukohtadest Euroopa Liitu, kaasa arvatud maagaasijuhtmed Türgi – Kreeka, Kreeka – Itaalia ja Türgi – Austria ***ja Kreeka – Sloveenia – Austria (Lääne-Balkani kaudu).***
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Türgi – Kreeka – Itaalia gaasijuhe
Türgi – Austria gaasijuhe
- NG.4. Veeldatud maagaasi terminalid Belgias, Prantsusmaal, Hispaanias, Portugalis, Itaalias, ***Kreekas, Küprosel*** ja Poolas: varustusteede ja piiriületuspunktide mitmekesistamine, sealhulgas veeldatud maagaasi ühendused ülekandevõrguga.
- NG.5. Maa-alused hoidlad Hispaanias, Portugalis, ***Prantsusmaal***, Itaalias, Kreekas ja Läänemere maades: mahu suurendamine Hispaanias, ***Prantsusmaal***, Itaalias ja Läänemere maades ning esimeste rajatiste ehitamine Portugalis, Kreekasse ***ja Leedusse.***
- NG.6. Vahemere-äärsed liikmesriigid – Vahemere idaosa gaasiring: ***maagaasijuhtmete*** mahu loomine ja suurendamine Vahemere-äärsete liikmesriikide ning Liibüa – Egiptuse – Jordaania – Süüria – Türgi vahel.
Sh Euroopa huvides olevad projektid:
Liibüa – Itaalia gaasijuhe

ÜLEEUROOPALISED TRANSPORDIVÕRGUD

Artikli 6 lõikes 2 osutatud ühist huvi pakkuvate projektide lisakriteeriumid

ELEKTRIVÕRGUD

1. Elektrivõrkude arendamine saartel, *eraldatud*, äärepoolsetes ja äärepoolseimates piirkondades, toetades seejuures energiaallikate mitmekesistamist ja suurendades taastuvate energiaallikate kasutamist, ning vajaduse korral kõnealuste piirkondade elektrivõrkude ühendamise.
 - Iirimaa – Ühendkuningriik (Wales)
 - Kreeka (saared)
 - Itaalia (Sardiinia) – Prantsusmaa (Korsika) – Itaalia (maismaaosaga)
 - Ühendused saarte piirkondades, sealhulgas ühendused maismaaosaga
 - Ühendused Prantsusmaa, Hispaania ja Portugali äärepoolseimates piirkondades
2. Liikmesriikide vahel elektrivõrkude ühenduste arendamine, mida on vaja siseturu toimimiseks ja elektrivõrkude töökindluse ja usaldatavuse tagamiseks.
 - Prantsusmaa – Belgia – Madalmaad – Saksamaa
 - Prantsusmaa – Saksamaa
 - Prantsusmaa – Itaalia
 - Prantsusmaa – Hispaania
 - Portugal – Hispaania

- Soome – Rootsi
- Soome – Eesti – Läti – Leedu
- Austria – Itaalia
- Itaalia – Sloveenia
- Austria – Itaalia – Sloveenia – Ungari
- Saksamaa – Poola
- Saksamaa – Poola – Tšehhi *Vabariik* – ***Austria*** - Slovakkia – Ungari
- ***Ungari- Slovakkia***
- ***Ungari - Austria***
- Poola – Leedu
- Iirimaa – Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)
- *Saksamaa - Austria - Sloveenia- Ungari*
- Madalmaad – Ühendkuningriik
- Saksamaa – Taani – Rootsi
- Kreeka – Itaalia
- ***Ungari – Sloveenia***

- *Malta – Itaalia*
 - *Soome – Eesti*
 - *Itaalia – Sloveenia*
3. Liikmesriikide elektrivõrkude vahel ühenduste arendamine, kui see on vajalik liikmesriikidevaheliste ühenduste ärakasutamiseks, siseturu toimimiseks või taastuvate energiaallikate ühendamiseks.
- Kõik liikmesriigid
4. Elektrivõrguühenduste arendamine muude kui liikmesriikidega, eriti ühinevate kandidaatriikidega, aidates sellega kaasa elektrivõrkude koostalitlusvõimele, töökindlusele ja usaldatavusele või elektriga varustatusele Euroopa Ühenduses.
- Saksamaa – Norra
 - Madalmaad – Norra
 - Rootsi – Norra
 - Ühendkuningriik – Norra
 - Läänemere elektriring: Saksamaa – Poola – Valgevene – Venemaa – Leedu – Läti – Eesti – Soome – Rootsi – Norra – Taani
 - Norra – Rootsi – Soome – Venemaa
 - Vahemere elektriring: Prantsusmaa – Hispaania – Maroko – Alžeeria – Tuneesia – Liibüa – Egiptus – Lähis-Ida riigid – Türgi – Kreeka – Itaalia
 - Kreeka – Türgi

- Itaalia – Šveits
 - *Austria- Šveits*
 - *Ungari – Rumeenia*
 - *Ungari – Serbia*
 - *Ungari – Horvaatia*
 - *Itaalia – Tuneesia*
 - Kreeka – Balkani riigid
 - Hispaania – Maroko
 - *Hispaania – Andorra – Prantsusmaa*
 - EL – Balkani riigid – Valgevene – Venemaa – Ukraina
 - Musta mere elektriring: Venemaa – Ukraina – Rumeenia – Bulgaaria – Türgi – Gruusia
 - *Bulgaaria – Makedoonia/Kreeka – Albaania – Itaalia või Bulgaaria – Kreeka – Itaalia*
5. Tegevus siseturu vastastikku seotud elektrivõrkude toimimise parandamiseks, eriti kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemiseks, lahenduste väljatöötamiseks, et vähendada ülekoormust, ning elektrivõrkude prognoosimis- ja kasutusmeetodite kohandamiseks.

- Eriti elektrivõrkudesiseste piiriüleste kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemine
- Lahenduste väljatöötamine elektrivoo juhtimiseks, et vähendada elektrivõrkude ülekoormuse probleeme
- Siseturu toimimiseks ja suure osa taastuvate energiaallikate kasutamiseks vajalik elektrivõrkude prognoosimis- ja kasutusmeetodite kohandamine

GAASIVÕRGUD

6. Maagaasi viimine uutesse piirkondadesse, põhiliselt saartele, isoleeritud, äärepoolsetesse või äärepoolseimatesse piirkondadesse, ning maagaasivõrkude rajamine kõnealustes piirkondades.
 - Ühendkuningriik (Põhja-Iirimaa)
 - Iirimaa
 - Hispaania
 - Portugal
 - Kreeka
 - Rootsi
 - Taani
 - Itaalia (Sardiinia)
 - Prantsusmaa (Korsika)
 - Küpros
 - Malta
 - Prantsusmaa, Hispaania ja Portugali äärepoolseimad piirkonnad

7. Maagaasivõrguühenduste arendamine siseturu vajaduste rahuldamiseks või tarnekindluse tugevdamiseks, kaasa arvatud eri maagaasivõrkude *ja olefiingaasivõrkude* ühendamine.

- Iirimaa – Ühendkuningriik
- Prantsusmaa – Hispaania
- Prantsusmaa – Šveits
- Portugal – Hispaania
- Austria – Saksamaa
- Austria – Ungari
- Austria – Ungari – Slovakkia – Poola
- ***Poola – Tšehhi Vabariik***
- ***Slovakkia – Tšehhi Vabariik – Saksamaa – Austria***
- Austria – Itaalia
- Kreeka – muud Balkani riigid
- Austria – Ungari – Rumeenia – Bulgaaria – Kreeka – Türgi
- Prantsusmaa – Itaalia
- Kreeka – Itaalia
- Austria – Tšehhi

- Saksamaa – Tšehhi – Austria – Itaalia
 - Austria – Sloveenia – Horvaatia
 - ***Ungari – Horvaatia***
 - ***Ungari – Rumeenia***
 - ***Ungari – Slovakkia***
 - ***Ungari – Ukraina***
 - ***Sloveenia – Balkanimaad***
 - ***Belgia – Madalmaad – Saksamaa***
 - Ühendkuningriik – Madalmaad – Saksamaa
 - Saksamaa – Poola
 - Taani – Ühendkuningriik
 - Taani – Saksamaa – Rootsi
 - ***Taani – Madalmaad***
8. Veeldatud maagaasi vastuvõtuvõimsus ja maagaasi hoidlate arendamine, mis on vajalik nõudluse rahuldamiseks ja gaasitarnesüsteemide kontrollimiseks ning tarneallikate ja varustusteede mitmekesistamiseks.
- Kõik liikmesriigid

9. Gaasi ülekandevõimsuse (gaasitarnejuhtmete) arendamine, mis on vajalik nõudluse rahuldamiseks ning sise- ja välisallikatest pärinevate varude ning varustamisteede mitmekesistamiseks.
- Põhjala gaasivõrk: Norra – Taani – Saksamaa – Rootsi – Soome – Venemaa – Balti riigid – Poola
 - Alžeeria – Hispaania – Prantsusmaa
 - Venemaa – Ukraina – EL
 - Venemaa – Valgevene – Ukraina – EL
 - Venemaa – Valgevene – EL
 - Venemaa – Läänemeri – Saksamaa
 - ***Venemaa – Balti riigid – Poola – Saksamaa***
 - ***Saksamaa – Tšehhi Vabariik – Poola – Saksamaa – teised liikmesriigid***
 - Liibüa – Itaalia
 - Tuneesia – Liibüa – Itaalia
 - Kaspia mere riigid – EL
 - Venemaa – Ukraina – Moldova – Rumeenia – Bulgaaria – Kreeka – ***Sloveenia*** – muud Balkani riigid
 - Venemaa – Ukraina – Slovakkia – Ungari – Sloveenia – Itaalia
 - Madalmaad – Saksamaa – Šveits – Itaalia
 - Belgia – Prantsusmaa – Šveits – Itaalia
 - Taani – (Rootsi) – Poola

- Norra – Venemaa – EL
 - Iirimaa
 - Alžeeria – Itaalia – Prantsusmaa
 - *Alžeeria – Tuneesia – Itaalia*
 - Lähis-Ida – Vahemere idaosa gaasiring – EL
 - *Winksele segamisjaam põhja-lõuna teljel (gaas H segamine lämmastikuga)*
 - *Ülekandevõimsuse suurendamine ida-lääne teljel: Zeebrugge-Eynatten*
10. Tegevus siseturu vastastikku seotud maagaasivõrkude toimimise parandamiseks, eriti kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemiseks, lahenduste väljatöötamiseks, et vähendada ülekoormust, ning maagaasivõrkude prognoosimis- ja kasutamismeetodite mõjusaks ning ohutuks kohandamiseks.
- Eriti maagaasivõrkudesiseste piiriüleste kitsaskohtade ja puuduvate ühenduste kindlakstegemine
 - Lahenduste väljatöötamine maagaasivoo juhtimiseks, et vähendada gaasivõrkude ülekoormuse probleeme
 - Siseturu toimimiseks vajalik gaasivõrkude prognoosimis- ja kasutamismeetodite kohandamine
 - Maagaasivõrkude üldise toimimise, ohutuse ja turvalisuse suurendamine transiitriikides.
11. Olefiingaasi vajaliku ülekandevõimsuse väljaarendamine ja lõimimine, et vastata siseturu nõudmistele.
- Kõik liikmesriigid

ÜLEEUROOPALISED ENERGIAVÕRGUD

II lisas esitatud kriteeriumide põhjal kindlaks määratud ühist huvi pakkuvad projektid ja nende spetsifikaadid

ELEKTRIVÕRGUD

1. Elektrivõrkude arendamine *eraldatud* piirkondades
 - 1.1 Iirimaa – Walesi (UK) veealune *kaabel*
 - 1.2 *Lõuna*-Küklaadide (*EL*) ühendamine
 - 1.3 30 kV veealune ühenduskaabel Faiali, Pico ja São Jorge saarte vahel (Assoorid, PT)
 - 1.4 Terceira, Faiali ja São Migueli võrgu ühendamine ja tugevdamine (Assoorid, PT)
 - 1.5 Võrgu ühendamine ja tugevdamine Madeiral (PT)
 - 1.6 Sardiinia (IT) – Itaalia maismaaosa veealune kaabel
 - 1.7 Korsika (FR) – Itaalia veealune kaabel
 - 1.8 Itaalia maismaaosa – Sitsiilia (IT) ühendus: *Sorgente – Rizziconi (IT) ühenduse kahekordistamine*
 - 1.9 *Uued* ühendused Balearidel ja Kanaari saartel (ES)
2. Liikmesriikide vahel elektrivõrguühenduste arendamine
 - 2.1 Moulaine'i (FR) – Aubange'i (BE) liin

- 2.2 Avelini (FR) – Avelgemi (BE) liin
- 2.3 **Saksamaa ja Belgia võrkude vastastikune sidumine**
- 2.4 Vigy – Marlenheimi (FR) liin
- 2.5 Vigy (FR) – Uchtelfangeni (DE) liin
- 2.6 La Prazi (FR) faasimuundur
- 2.7 Ülekandevõimsuse suurendamine Prantsusmaa ja Itaalia vahel olemasoleva ühenduse kaudu
- 2.8 Prantsusmaa ja Itaalia vaheline uus ühendus
- 2.9 Prantsusmaa ja Hispaania vaheline uus ühendus **Püreneedeülene**
- 2.10 Prantsusmaa ja Hispaania vaheline ühendus Ida-Püreneedes
- 2.11 Põhja-Portugali ja Loode-Hispaania vahelised ühendused
- 2.12 Sinesi (PT) – Alqueva (PT) – Balboa (ES) liin
- 2.13 **Ühendus Lõuna-Portugali ja Edela-Hispaania vahel**
- 2.14 Valdigemi (PT) – Douro Internacionali (PT) – Aldeadávila (ES) liin ja Douro Internacionali rajatised
- 2.15 Soome ja Rootsi vahelised uued ühendused Põhjalahe põhjaosas **ja Fennoscani veealuse kaabli kaudu**
- 2.16 Lienzi (AT) – Cordignano (IT) liin
- 2.17 **Võrkude vastastikune sidumine Somplago (IT) – Wuermlach (AT)**

- 2.18** *Võrkude vastastikune sidumine Austria ja Itaalia vahel (Thaur – Brixen) Brenneri kuru raudteetunneli kaudu*
- 2.19** *Iirimaa ja Põhja-Iirimaa vaheline ühendus*
- 2.20** *Sankt Peteri (AT) – Isari (DE) liin*
- 2.21** *Kagu-Inglismaa ja Kesk-Hollandi vaheline veealune kaabel*
- 2.22** *Taani ja Saksamaa vaheliste ühenduste tugevdamine, nt Kasso – Hamburgi liin*
- 2.23** *Taani ja Rootsi vaheliste ühenduste tugevdamine*
- 2.24** *Uus võrkude vastastikune sidumine Sloveenia ja Ungari vahel: Cirkovce (SI) – Heviz (HU)*
- 2.25** *Sajoivanka (HU) – Rimavská Sobota (SK)*
- 2.26** *Moldava – Sajoivanka (HU)*
- 2.27** *Stupava (SK) – Edela-Viin (AT)*
- 2.28** *Poola – Saksamaa liin (Neuenhagen (DE) - Vierraden (DE) - Krajinik (PL))*
- 2.29** *Poola – Leedu ühendus (Elk – Alytus)*
- 2.30** *Soome ja Eesti veealune kaabel*
- 2.31** *Paindlike vahelduvvoolu põhivõrkude paigaldamine Itaalia ja Sloveenia vahel*
- 2.32** *Uued ühendused UCTE ja CENTRELi süsteemide vahel*

2.33 Dürnrrohr (AT) - Slavětice (CZ)

2.34 Veealune elektriline ühendus Malta (MT) ja Sitsiilia (IT) vahel.

2.35 Uued võrkude vastastikused sidumised Itaalia ja Sloveenia vahel

2.36 Lääne-Udine (IT) – Okroglo (SI) liin

3. Ühenduste arendamine elektrivõrkude vahel liikmesriikides

3.1 Taani ida–lääne telje ühendused: Lääne-Taani (UCTE) ja Ida-Taani (NORDEL) võrkude vaheline ühendus

3.2 Taani põhja–lõuna telje ühendus

3.3 Põhja-Prantsusmaa uued ühendused

3.4 Edela-Prantsusmaa uued ühendused

3.5 Trino Vercellese (IT) – Lacchiarelle (IT) liin

3.6 Turbigo (IT) – Rho – Bovisio (IT) liin

3.7 Voghera (IT) – La Casella (IT) liin

3.8 San Fiorano (IT) – Nave (IT) - *Gorlago (IT)* liin

3.9 Põhja-Venezia (IT) – Cordignano (IT) liin

3.10 Redipuglia (IT) – Lääne-Udine (IT) liin

3.11 Itaalia ida–lääne telje uued ühendused

3.12 Tavarnuzze (IT) – Casellina (IT) liin

- 3.13 Tavaruzzze (IT) – Santa Barbara (IT) liin
- 3.14 Rizziconi (IT) – Feroletto (IT) – Laino (IT) liin
- 3.15 Itaalia põhja–lõuna telje uued ühendused
- 3.16 Itaalia võrgus tehtavad muudatused taastuva energia ühenduste hõlbustamiseks
- 3.17 Itaalia uued tuuleenergiaühendused
- 3.18 Hispaania põhjatelje uued ühendused
- 3.19 Hispaania Vahemere-telje uued ühendused
- 3.20 Galicia (ES) – Kesk-Hispaania telje uued ühendused
- 3.21 Kesk-Hispaania – Aragóni (ES) telje uued ühendused
- 3.22 Aragóni (ES) – Levanti (ES) telje uued ühendused
- 3.23 *Lõuna-Hispaania (ES) – Kesk-Hispaania (ES) telje uued ühendused***
- 3.24 *Ida-Hispaania (ES) – Kesk-Hispaania (ES) telje uued ühendused***
- 3.25 Andaluusia (ES) uued ühendused
- 3.26 Pedralva (PT) – Riba d'Ave (PT) liin ja Pedralva rajatised
- 3.27 Recarei (PT) – Valdigemi (PT) liin
- 3.28 Picote (PT) – Pocinho (PT) liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.29 Praeguse Pego (PT) – Cedillo (ES)/Falagueira (PT) liini ja Falagueira rajatiste muutmine

- 3.30 Pego (PT) – Batalha (PT) liin ja Batalha rajatised
- 3.31 Sinese (PT) – Ferreira do Alentejo (PT) I liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.32 Portugali uued tuuleenergiaühendused
- 3.33 Pereirose (PT) – Zêzere – Santarém (PT) liinid ja Zêzere rajatised
- 3.34 Batalha (PT) – Rio Maior (PT) I ja II liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.35 Carrapatelo (PT) – Mourisca (PT) liin (kvaliteedi parandamine)
- 3.36 Valdigem (PT) – Viseu (PT) – Anadia (PT) liin
- 3.37 Praeguse Rio Maior (PT) – Palmela (PT) liini suunamine läbi Ribatejo (PT) ning Ribatejo rajatised
- 3.38 Thessaloníki (**EL**), Lamía (**EL**) ja Pátrase (**EL**) alajaamad ning ühendusliinid
- 3.39 Euboia (**EL**), Lakoonia (**EL**) ja Traakia (**EL**) piirkondade ühendused
- 3.40 Kreeka maismaaosa äärepoolsete piirkondade olemasolevate ühenduste tugevdamine
- 3.41 Tynaghi (IE) – Cashla (IE) liin
- 3.42 Flagfordi (IE) – Ida-Sligo (IE) liin
- 3.43 Kirde- ja Lääne-Hispaania ühendused, eriti tuuleenergia tootmisvõimsuse ühendamiseks võrguga
- 3.44 Baskimaa (ES), Aragóni (ES) ja Navarra (ES) ühendused

- 3.45 Galicia (ES) ühendused
- 3.46 Kesk-Rootsi ühendused
- 3.47 Lõuna-Rootsi ühendused
- 3.48 ***Hamburgi (DE) – Schwerini piirkonna (DE) liin***
- 3.49 ***Halle/Saale (DE) – Schwerini piirkonna (DE) liin***
- 3.50 ***Uued avamere ja maismaa tuuleseadmete võrguühendused Saksamaal***
- 3.51 ***380-kV võrgu ülekandevõimsuse suurendamine Saksamaal, et ühendada see avamere tuuleparkidega***
- 3.52 ***Põhja-Iirimaa*** ühenduste tugevdamine, pidades silmas vastastikust sidumist Iirimaaaga
- 3.53 Ühendkuningriigi loodeosa ühendused
- 3.54 Šotimaa ja Inglismaa ühendused, pidades silmas taastuvate allikate suuremat kasutamist elektri tootmisel
- 3.55 Belgia uued avamere tuuleenergia ühendused , ***kaasa arvatud 380-kW võrgu ülekandevõimsuse suurendamine***
- 3.56 Borssele alajaam (NL)
- 3.57 Reaktiivvõimsuse kompenseerimisvahendite kasutuselevõtt (NL)
- 3.58 ***Faasimuundurite ja kondensaatorite paigaldamine Belgiasse***
- 3.59 ***Belgia 380 kV võrgu ülekandevõimsuse suurendamine, et suurendada impordimahtusid***
- 3.60 Sankt Peteri (AT) – Tauerni (AT) liin

- 3.61 *Südburgenlandi (AT) – Kainachtali (AT) liin*
- 3.62 *Dunowo (PL) – Zydowo (PL) – Krzewina (PL) – Plewiska (PL)*
- 3.63 *Patnow (PL) – Grudziadz (PL)*
- 3.64 *Ostrow (PL) – Plewiska (PL)*
- 3.65 *Ostrow (PL) – Trebaczew (Rogowiec)(PL)*
- 3.66 *Plewiska (PL) – Patnow (PL)*
- 3.67 *Tarnow (PL) – Krosno (PL)*
- 3.68 *Elk (PL) – Olsztyn Matki (PL)*
- 3.69 *Elk (PL) – Narew (PL)*
- 3.70 *Mikulowa (PL) – Swiebodzice –Dobrzeń (Groszowice) (PL)*
- 3.71 *Patnow (PL) – Sochaczew (PL) –Varsovie (PL)*
- 3.72 *Krsko (SI) – Bericevo (SI)*
- 3.73 *Sloveenia põhivõrgu ülekandevõimsuse suurendamine 220 kV-lt 400 kVle*
- 3.74 *Medzibrod (SK) – Liptovská Mara (SK)*
- 3.75 *Lemešany (SK) – Moldava (SK)*
- 3.76 *Lemešany (SK) – Veľké Kapušany (SK)*

- 3.77 *Gabčíkovo (SK) - Veľký Ďur (SK)*
- 3.78 *Ühendused Põhja-Rootsis*
- 3.79 *Saaremaa (ET) varustamisel üleminek 110 kV-le*
- 3.80 *Tartu (ET) energiavarustuse parandamine*
- 3.81 *Eesti alajaama renoveerimine (300 kV)*
- 3.82 *Kiisa (ET), Püssi (ET) ja Viljandi (ET) alajaamade renoveerimine (110 kV)*
- 3.83 *Nošovice (CZ) – Prosenice (CZ): üheahelalise liini (400 kV) ümberehitamine kaheahelaliseks liiniks (400 kV)*
- 3.84 *Krasíkov (CZ) - Horní Životice (CZ): uus üheahelaline liin (400 kV)*
- 3.85 *Uued tuuleseadmete võrguühendused Maltal (MT)*
- 4. *Ühenduste arendamine mitteliikmesriikide elektrivõrkudega*
 - 4.1 *Itaalia ja Šveitsi uus ühendus*
 - 4.2 *Filippoi (EL)– Maritsa 3 (BG) liin*
 - 4.3 *Amintaio (EL)– Bitola (endine Jugoslaavia vabariik Makedoonia) liin*
 - 4.4 *Kardiá (EL)– Elbasani (AL) liin*
 - 4.5 *Elbasani (AL) – Podgorica (Serbia ja Montenegro) liin*
 - 4.6 *Mostari (Bosnia ja Hertsegoviina) alajaam ja ühendusliinid*

- 4.7 Ernestinovo (Horvaatia) alajaam ja ühendusliinid
- 4.8 Kreeka ja Albaania, Bulgaaria ning endise Jugoslaavia vabariigi Makedoonia vahelised uued ühendused
- 4.9 Fílippoi (**EL**) – Hamidabadi (TR) liin
- 4.10 Kirde/Ida-Inglismaa ja Lõuna-Norra vaheline veealune kaabel
- 4.11 Eemshaveni (NL) – Feda (NO) ühendus
- 4.12 Lõuna-Hispaania ja Maroko vaheline veealune kaabel (olemasoleva ühenduse tugevdamine)
- 4.13 Läänemere elektriringi ühendused: Saksamaa – Poola – Venemaa – Eesti – Läti – Leedu – Rootsi – Soome – Taani – Valgevene
- 4.14 Lõuna-Soome – Venemaa **ühendused**
- 4.15 **Põhja-Rootsi** ja Põhja-Norra vahelised uued ühendused
- 4.16 Kesk-Rootsi ja Kesk-Norra vahelised uued ühendused
- 4.17 Borgviki (S) – Hoesle (NO) – Oslo piirkonna (NO) **liin**
- 4.18 **UCTE/CENTREL**-süsteemi ja Balkani riikide vahelised uued ühendused
- 4.19 Laiendatud UCTE-süsteemi ning Valgevene, Venemaa ja Ukraina vahelised ühendused ja liides, kaasa arvatud varem Austria ja Ungari, Austria ja Tšehhi ning Saksamaa ja Tšehhi vahel tegutsenud HVDC-alajaamade ümberpaigutamine
- 4.20 Musta mere elektriringi ühendused: Venemaa – Ukraina – Rumeenia – Bulgaaria – Türgi – Gruusia

- 4.21 Musta mere piirkonna uued ühendused, mille eesmärgiks on laiendatud UCTE-süsteemi koostalitlusvõime asjaomaste riikide võrkudega
- 4.22 Vahemere elektriringi uued ühendused: Prantsusmaa – Hispaania – Maroko – Alžeeria – Tuneesia – Liibüa – Egiptus – Lähis-Ida riigid – Türgi – Kreeka – Itaalia
- 4.23 Lõuna-Hispaania ja Loode-Alžeeria vaheline veealune kaabel
- 4.24 Itaalia ja **Põhja-Aafrika** (Alžeeria, **Tuneesia**, **Liibüa**) vaheline veealune kaabel
- 4.25 **Elektriühendus Tuneesia ja Itaalia vahel**
- 4.26 Barentsi mere piirkonna uued ühendused
- 4.27 **Taani ja Norra vaheliste ühenduste ülekandevõimsuse suurendamine**
- 4.28 **Obermoorweiler (DE) – Meiningen (AT) – Bonaduz (CH): uus võimsuse suurendamine**
- 4.29 **Bekescsaba (HU) – Oradea (RO)**
- 4.30 **Pecs (HU) – Sombor (YU)**
- 4.31 **Pecs (HU) – Ernestinovo (HR)**
- 4.32 **Veľké Kapušany piir (SK) – Ukraina**
- 4.33 **Andrall (ES) – Encamp (AND) – ülekandevõimsuse suurendamine 220 kV-ni**
- 4.34 **Hispaania – Andorra – Prantsusmaa: ühenduste ülekandevõimsuse suurendamine**
5. **Tegevus** vastastikku seotud elektrivõrkude toimimise parandamiseks siseturul
- (Spetsifikaate ei ole veel määratletud)

GAASIVÕRGUD

- 6. Maagaasi viimine uutesse piirkondadesse
- 6.1 Gaasivõrgu arendamine Belfastist Põhja-Iirimaa loodepiirkonda (GB) ning vajaduse korral Iirimaa läänerannikule
- 6.2 Veeldatud maagaasi terminal Kanaari saartel Santa Cruz de Tenerifes (ES)
- 6.3 Veeldatud maagaasi terminal Gran Canaria Las Palmases (ES)
- 6.4 Veeldatud maagaasi terminal Madeiral (PT)
- 6.5 Rootsi gaasivõrgu arendamine
- 6.6 Baleaari saarte (ES) ja Hispaania maismaaosa vaheline ühendus
- 6.7 Kõrgsurveharu Traakiasse (**EL**)
- 6.8 Kõrgsurveharu Kórinthosse (**EL**)
- 6.9 Kõrgsurveharu Loode-Kreekasse
- 6.10 Lollandi ja Falsteri saarte (DK) ühendamise
- 6.11 Vedeldatud maagaasi terminal Küprose saarel, Vasilikose elektrienergiakeskus**
- 6.12 Vasiklikose (CY) vedeldatud maagaasi rajatiste ja Moni elektrijaama (CY) vahel**
- 6.13 Vedeldatud maagaasi terminal Kreeta saarel (EL)**

6.14 Kõrgsurveharu Patrasesse (EL)

6.15 Vedeldatud maagaasi terminal Maltal

- 7. Gaasivõrguühenduste arendamine siseturu vajaduste rahuldamiseks või tarnekindluse tugevdamiseks, kaasa arvatud eri maagaasivõrkude ühendamine.
- 7.1 Iirimaa ja Šotimaa vaheline täiendav gaasiühendusjuhe
- 7.2 Põhja-lõuna ühendus, sealhulgas Dublini – Belfasti gaasijuhe
- 7.3 Lacq'i (FR) – Calahorra (ES) gaasijuhtme kompressorjaam
- 7.4 Lussagnet' (FR) – Bilbao (ES) gaasijuhe
- 7.5 Perpignani (FR) – Barcelona (ES) gaasijuhe
- 7.6 Läbi Lõuna-Hispaania Portugali ja läbi Portugali Galiciat ja Astuuriat varustavate gaasijuhtmete ülekandevõimsuse suurendamine
- 7.7 Puchkirhцени (AT) – Burghauseni (DE) gaasijuhe
- 7.8 Andorfi (AT) – Simbachi (DE) gaasijuhe
- 7.9 Wiener Neustadti (AT) – Soproni (HU) gaasijuhe
- 7.10 Bad Leonfeldeni (DE) – Linzi (AT) gaasijuhe
- 7.11 Loode-Kreeka – Elbasani (AL) gaasijuhe
- 7.12 Kreeka – Itaalia vaheline ühendusjuhe
- 7.13 Kreeka magistraaltorustiku kompressorjaam

- 7.14 Austria ja Tšehhi võrkude vaheline ühendus
- 7.15 Kagu-Euroopa gaasitranspordikoridor läbi Kreeka, endise Jugoslaavia vabariigi Makedoonia, Serbia ja Montenegro, Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia, Sloveenia ja Austria
- 7.16 Austria ja Türgi vaheline gaasitranspordikoridor läbi Ungari, Rumeenia ja Bulgaaria
- 7.17 Vastastikku seotud gaasijuhtmed Ühendkuningriigi, Madalmaade ja Saksamaa vahel, mis ühendavad Loode-Euroopa põhilisi leiukohti ja turge
- 7.18 Kirde-Saksamaa (Berliini piirkond) ja Loode-Poola (Szczecini piirkond) vaheline ühendus haruga Schmöllnist Lubminisse (DE, Greifswaldi piirkond)
- 7.19 Cieszyn (PL) – Ostrava (CZ) gaasijuhe**
- 7.20 Görlitz (DE) – Zgorzelec (PL): maagaasivõrgu laiendamine ja sidumine**
- 7.21 Bernau (DE) – Szczecini (PL) laiendamine**
- 7.22 Põhjamere avamererajatiste vaheline ühendus või ühendus Taani avamererajatistest Ühendkuningriigi maismaarajatistesse
- 7.23 Ülekandvõimsuse tugevdamine Prantsusmaa ja Itaalia vahel
- 7.24 Läänemere gaasiühendus Taani, Saksamaa ja Rootsi vahel
- 7.25 Winksele (BE) segamisjaam põhja-lõuna teljel**
- 7.26 Zeebrugge (BE) ja Eynatteni ühenduse ülekandevõimsuse suurendamine**

7.27 Põhja-lääne telje ülekandevõimsuse suurendamine: Zelzate (BE) – Zeebrugge (BE)

7.28 Taanit ja Madalmaid ühendava ning Põhjameres olemasolevaid tootmisrajatise ühendava gaasijuhtme rajamine.

- 8. Veeldatud maagaasi vastuvõtuvõimsuse ja maagaasi hoidlate mahu arendamine
- 8.1 Veeldatud maagaasi terminal Le Verdon-sur-meris (FR, uus terminal) ja gaasijuhe Lussagnet' (FR) hoidlasse
- 8.2 Veeldatud maagaasi terminal Fos-sur-meris (FR)
- 8.3 Veeldatud maagaasi terminal Huelvas (ES), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.4 Veeldatud maagaasi terminal Cartagenas (ES), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.5 Veeldatud maagaasi terminal Galicias (ES), uus terminal
- 8.6 Veeldatud maagaasi terminal Bilbaos (ES), uus terminal
- 8.7 Veeldatud maagaasi terminal Valencia piirkonnas (ES), uus terminal
- 8.8 Veeldatud maagaasi terminal Barcelonas (ES), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.9 Veeldatud maagaasi terminal Sinesis (PT), uus terminal
- 8.10 Veeldatud maagaasi terminal Revithoúsas (**EL**), olemasoleva terminali laiendamine
- 8.11 Veeldatud maagaasi terminal Aadria mere põhjakaldal (IT)
- 8.12 Veeldatud maagaasi avamereterminal Aadria mere põhjaosas (IT)
- 8.13 Veeldatud maagaasi terminal Aadria mere lõunakaldal (IT)

- 8.14 Veeldatud maagaasi terminal Joonia mere kaldal (IT)
- 8.15 Veeldatud maagaasi terminal Türeeeni mere kaldal (IT)
- 8.16 Veeldatud maagaasi terminal Liguuria rannikul (IT)
- 8.17 Veeldatud maagaasi terminal Zeebrugges (BE, *võimsuse suurendamise teine etapp*)
- 8.18 Veeldatud maagaasi terminal Graini saarel Kentis (UK)
- 8.19 Teise veeldatud maagaasi terminali ehitamine *Mandri-Kreekas*
- 8.20 Maa-aluste gaasihoidlate väljaarendamine Irimaal
- 8.21 Hoidla Lõuna-Kaválas (*EL*, tühjaksjäänud gaasimaardla ümberkujundamine)
- 8.22 Hoidla Lussagnet's (FR, olemasoleva hoidla laiendamine)
- 8.23 Hoidla Pecorade'is (FR, tühjakspumbatud naftavälja ümberkujundamine)
- 8.24 Hoidla Alsace'i piirkonnas (FR, soolakoobaste väljaarendamine)
- 8.25 Hoidla Kesk-Prantsusmaal (põhjaveepinna väljaarendamine)
- 8.26 Hispaania põhja-lõuna telje (uued) hoidlad Cantabrias, Aragónis, Castilla y Leónis, Castilla-La Manchas ja Andaluusias
- 8.27 Hispaania Vahemere telje (uued) hoidlad Kataloonias, Valencias ja Murcias
- 8.28 Hoidla Carriços (PT, uus hoidla)
- 8.29 Hoidla Loenhoutis (BE, olemasoleva hoidla laiendamine)

- 8.30 Hoidla Stenlilles ja Lille Torupis (DK, olemasoleva hoidla laiendamine)
- 8.31 Hoidla Tønderis (DK, uus hoidla)
- 8.32 Hoidla Puchkirchenis (AT, olemasoleva hoidla laiendamine), sealhulgas ühendusjuhe Penta West süsteemiga Andorfi (AT) lähedal
- 8.33 Hoidla Baumgartenis (AT, uus hoidla)
- 8.34 Hoidla Haidachis (AT, uus hoidla), sealhulgas ühendusjuhe Euroopa gaasivõrguga
- 8.35 Maa-aluste gaasihoidlate väljaarendamine Itaalias
- 8.36 *Hoidla Wierzchowices (PL): hoidla laiendamine***
- 8.37 *Hoidla Kossakowos (PL), maaaluse hoidla väljaarendamine***
- 8.38 *Malta (MT) – Sitsiialia (IT) gaasijuhe***
- 8.39 *Hoidla Leedus (uus hoidla)***
- 9. Gaasiülekandevõimsuse (gaasivarustusjuhtmete) arendamine
- 9.1 Põhjala gaasivõrgu ühenduste loomine ja arendamine: Norra – Taani – Saksamaa – Rootsi – Soome – Venemaa – Balti riigid – Poola
- 9.2 Põhjala riikide keskosa läbiv gaasijuhe: Norra, Rootsi, Soome
- 9.3 Põhja-Euroopa gaasijuhe: Venemaa, Läänemeri, Saksamaa
- 9.4 Lätit, Leedut ja Poolat läbiv gaasijuhe Venemaalt Saksamaale, sealhulgas maa-aluse gaasihoidla arendamine Lätis, **projekt "Amber" (Merevaik)**

- 9.5 Soome–Eesti gaasijuhe
- 9.6 Uued gaasijuhtmed Alžeerias Hispaaniasse ja Prantsusmaale ning sellega seotud kõnealuste riikide sisevõrkude võimsuse suurenemine
- 9.7 Alžeeria – Maroko – Hispaania (kuni Córdoba) gaasijuhtme ülekandevõimsuse suurendamine
- 9.8 Córdoba (ES) – Ciudad Reali (ES) gaasijuhe
- 9.9 Ciudad Reali (ES) – Madridi (ES) gaasijuhe
- 9.10 Ciudad Reali (ES) – Vahemere ranniku (ES) gaasijuhe
- 9.11 Harud Castilla-La Manchas (ES)
- 9.12 Laiendus Loode-Hispaania suunas
- 9.13 Alžeeria – Hispaania veealune gaasijuhe ja gaasiühendusjuhtmed Prantsusmaale
- 9.14 Ülekandevõimsuse suurendamine Vene leiukohtadest Euroopa Liitu läbi Ukraina, Slovakkia ja Tšehhi
- 9.15 Ülekandevõimsuse suurendamine Venemaa leiukohtadest Euroopa Liitu läbi Valgevene ja Poola
- 9.16 *maagaasijuhe Jamal – Euroopa II***
- 9.17 Lõuna-Yagali gaasijuhe (Saksamaa–Prantsusmaa–Šveitsi kolmnurka viiva STEGAL-gaasijuhtme vahelõigul)
- 9.18 Ida-SUDALi gaasijuhe (MIDAL-gaasijuhtme vahelõigul Heppenheimi–Burghauseni ühenduse lähedal PENTA-juhtmega Austrias)

- 9.19** *STEGAL-gaasijuhtme ülekandevõimsuse suurendamine gaasi täiendavaks transportimiseks Tšehhi Vabariigi ja Saksamaa vaheliselt piirilt ning Poola ja Saksamaa vaheliselt piirilt ning läbi Saksamaa teiste liikmesriikide suunas.*
- 9.20 Gaasijuhe Liibüa leiukohtadest Itaaliasse
- 9.21 Gaasijuhe Kaspia mere riikide leiukohtadest Euroopa Liitu
- 9.22 Kreeka – Türgi gaasijuhe
- 9.23 Ülekandevõimsuse suurendamine Venemaa leiukohtadest Kreekasse ja muudesse Balkani riikidesse läbi Ukraina, Moldova, Rumeenia ja Bulgaaria
- 9.24 Stara Zagora (BG) – Ihtimani (BG) gaasijuhe
- 9.25** *Aadria mere ülene gaasijuhe Kaspia mere piirkonnast, Venemaalt ja Lähis-Idast imporditava maagaasi transportimiseks, ühendades Itaaliat ja Edela-Euroopa energiaturgusid.*
- 9.26 Saksamaa, Tšehhi, Austria ja Itaalia gaasivõrkude vahelised ühendusjuhtmed
- 9.27 Gaasijuhe Venemaa leiukohtadest Itaaliasse läbi Ukraina, Slovakkia, Ungari ja Sloveenia
- 9.28 Madalmaadest läbi Saksamaa Itaaliasse kulgeva TENP-gaasijuhtme ülekandevõimsuse suurendamine
- 9.29 Taisnieres'i (FR) – Oltingue'i (CH) gaasijuhe
- 9.30 Gaasijuhe Taanist Poolasse, võimaliku ühendusega läbi Rootsi
- 9.31 Nybro (DK) – Dragø (DK) gaasijuhe, sealhulgas ühendusjuhe Stenlille hoidlaga (DK)

- 9.32 Gaasivõrk Barentsi mere leiukohtadest Euroopa Liitu läbi Rootsi ja Soome
 - 9.33 Gaasijuhe Corribi maardlast (IE, avamerel)
 - 9.34 Gaasijuhe Alžeeria leiukohtadest Itaaliasse läbi Sardiinia ja haruga Korsikale
 - 9.35 Gaasivõrk Lähis-Ida leiukohtadest Euroopa Liitu
 - 9.36 Gaasijuhe Norrast Ühendkuningriiki
 - 9.37 *Pécsi (HU) – Horvaatia ühendus*
 - 9.38 *Szegedi (HU) – Oradea (RO) ühendus*
 - 9.39 *Vecsesi (HU) – Slovakkia ühendus*
 - 9.40 *Beregdaroci (HU) ja Ukraina vahelise võimsuse suurendamine*
 - 10 Tegevus vastastikku seotud gaasivõrkude toimimise parandamiseks siseturul
- (Spetsifikaate ei ole veel *määratletud*)